

Hanna Dziechcińska

"Niektóre zagadnienia kultury polskiej okresu średniowiecza i renesansu w sądach i ocenie J. Lelewela", Zbigniew Wolff, Rzeszów 1969 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 13/39, 173

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ WOLFF Zbigniew: Niektóre zagadnienia kultury polskiej okresu średniowiecza i renesansu w sądach i ocenie J. Lelewela. "Rocznik-Naukowo-Dydaktyczny WSP w Rzeszowie. Nauki Humanistyczne", Rzeszów 1969 z. 4 s. 255-273.

Analizując historiograficzne poglądy Lelewela, artykuł wydobywa szczególnie te sądy pisarza, które dotyczą historii prądów kulturowych w Polsce i stanowią w ówczesnym stanie historiografii przedsięwzięcie o charakterze pionierskim.

Lelewel - wedle autora artykułu - w postulatach metodologicznych kładł nacisk na konieczność integracyjnego ujmowania wiedzy o kulturze łącznie z wiedzą o dziejach politycznych i społecznych. Widoczne są związki z historiografią romantyczną poszukującą w wiekach średnich pierwiastków narodowych dla uzasadnienia genetycznego ciągłości kulturowej

BP/39

H.D.

/II/ PAWŁOWSKI Eugeniusz: "Czerep rubaszny" i "dusza a-nielska" Słowackiego w oświetleniu językoznawcy. "Ruch Literacki" R.XI: 1970 nr 4 s. 227-234.

Badania językowe przeprowadzane przez autora wskazują, że Słowacki niesłusznie upatrywał u źródła narodu polskiego istnienia dwu elementów etnicznych - Lechitów i Wenedów. Poeta pomieszał Celtów, Lechitów i Wenetów, omyłkowo utożsamiał Wenetów ze Słowianami i nadał im nazwę Wenedów. W rzeczywistości - odwrotnie niż w "Lilli Wenedzie" - to Weneci podbili Słowian, po czym sami ulegli zeslawizowaniu. Podbój ten miał przy tym miejsce przed r. 500 i -wbrew koncepcjom Słowackiego - nie miał nic wspólnego ze zróżnicowaniem społeczeństwa na warstwy: szlachecką i chłopską. Lecz - akcentuje autor - prawda historyczna nie powinna wpływać na ocenę utworu, w którym słowom nadano wartości symboliczne.

BP/39

A.K.